

Фарғона ҳақиқати

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИНИНГ БОШ НАШРИ

Тўғриликни одат қилсанг, ишинг илгари босади.
Алишер НАВОЙЙ.

Сайтимизга ўтиш учун QR кодини телефонингиз орқали сканер қилинг

Газета 1917 йил 14 октябрдан чиқа бошлаган

@ farhaqiqat.uz

@farhaqiqati

2021 йил 5 январь, сешанба

№ 2 (24495)

Президент Мурожаатномасини ўқиб...

Қайноқ жараёнда томошабин бўлиш ярашмайди

Жонажон Ватанимиз бугунги кунда ўз тараққиёт йўлида дадил одимлаб бормоқда.

Дилафрўз ҚОСИМОВА, "Юксалиш" умумийлик ҳаракати Фарғона вилояти ҳудудий бўлини маси раҳбари, халқ депутатлари вилоят Кенгаши депутати.

Утган йил машаққатли ва мураккаб бўлган бўлса-да, Ўзбекистон кўзлаган режа ва мақсадларига эриша олди. Асосийси, ўсиш суратлари сақлаб қолинди. Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлис ва халқимизга Мурожаатномаси барча соҳаларга муҳим дастуриламал бўлди, десак янглишмаймиз. Унда эришилган ютуқлар таҳлил қилиниб, келгусида амалга оширилиши лозим бўлган устувор вазифалар белгилаб берилди.

Жумладан, эркин фуқаролик жамиятини ривожлантиришда нодавлат нотижорат ташкилотларни қўллаб-қувватлаш, фаол ҳамда таъсирчан иштирокига

бўлаётган кўплаб муаммолар ва уларнинг омиллари бартараф этилиши мумкин. Айниқса, жамоатчилик назоратини янада кучайтириш, ислохотларни жойлардаги ижросига эътибор қаратиш бугунги кундаги долзарб вазифалардан саналади. Давлатимиз раҳбари бундай ҳамкорликни, энг аввало, таълим, маданият, тиббиёт, экология, қурилиш, қандайдир, транспорт, коммунал хўжалиги, бандлик, ижтимоий хизматлар кўрсатиш каби муаммолар соҳаларда кенг жорий этиш мақсадга мувофиқ бўлиши ва ушбу ишларни ташкил этиш учун бюджетдан 60 миллиард сўм йўналтирилишини таъкидлади. Бу бизлар учун янада катта имкониятдир.

"Юксалиш" умумийлик ҳаракати томонидан бугунги кунда ислохотлар кўмаклашишга алоҳида эътибор қаратиляпти. Давлат дастурларининг ижроси юзасидан жамоатчилик мониторинги тадбирлари ва аҳолининг кенг қатлами билан учрашувлар тизимли ўтказиб келинмоқда. Марказий аппарат томонидан бўлима томонидан 2 мартаба жамоатчилик мониторинги, 1 мартаба жамоатчилик эшитувлари ташкил этилди. Ҳудудда ўз ташаббуси билан кенг жамоатчиликни жалб қилган ҳолда 4 та ҳудудий акция ўтказилди.

Ислохотларнинг янги босқичида нодавлат нотижорат ташкилотларининг ўрни ва роли беқиёс. Давлатимиз раҳбарининг Мурожаатномасида ҳам бу ишларни такомиллаштириш устувор вазифа сифатида белгилангани ҳам буни яққол кўрсатиб турибди. Биз ислохотларда фаол иштирок этиб, давлат ва жамият ўртасида кўприк вазифасини бажаришимиз керак. Шундангина барча кўзланган мақсадларга эришамиз.

Бахтимизга кўз тегмасин

Юртимизнинг узоқ-яқин ҳудудларида хайратли ва қўйил қоларли ўзгаришлар юз беряпти. Биз уларни ҳатто кузатишга ҳам улгурмай қоляпмиз. Улар орқали баъки янги иш ўринлари яратилиб, аҳоли турмуши яхшиланяпти.

Янгитдан қуриляётган ва кенгайтириляётган раво йўллар, узоқни яқин қилувчи кўприкларда юриб дилингиз яйраса, шинмак-таблар, янгича услубдаги болалар боғчаларидан эртанинг эгалари учун кўнглингиз тўлади. Айниқса, камхарж оилалар учун қуриляётган арзон ўй-жойларни айтмаймизми? Қанчадан-қанча оилалар узоқ йиллик орзуларига эришдилар. Илоҳжиздек туюлган имкониятлар, умидлар эшиги кенг очилди, очилипти.

Халқ билан мулоқот асосида муаммоларга ечим сифатида кўплаб қишлоқларни қайтадан бунёд этилиши мисли кўрилмаган янглик бўлди. Аҳолининг кўзидаги қувонч, дилидаги шукроналикни бир ҳис қилиб кўринг-да, сўз

тополмайсиз, сўз! «Обод қишлоқ», «Обод маҳалла», «Ёшлар — келажакимиз», «Ҳар бир оила — тадбиркор», Президент Мурожаатномаси, ҳар бир тизим бўйича концепциялар, Ўзбекистон Ёшлар форуми, 2021 йилнинг «Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили» деб аталыши...

Ҳар бир эзгулик, гамхўрлик, фаровонлик, юксалиш, истиқбол сари ташланаётган дадил қадам шу юртдаги қорақўзлар келажакини кўзлаб қилинапти. Ҳамма-ҳаммаси янгиланаётган Ўзбекистон учун! Бугунги Ўзбекистон йигит-қизлари дунёнинг иқтидорли ёшлари билан бемалол рақобатга кириша олади. Ёш, истеъдодли хонандалар учун «Нихол» Давлат мукофоти, Зулфия номидаги Давлат мукофоти, 25 ёшга кирмаган йигит-қизларнинг кўксини тўлдириб турувчи «Жасорат», «Ўзбекистон белгиси», «Келажак бунёдкори» каби кўрак нишонларининг топширилиши бу — Ватанимизнинг буюк мукофоти десак асло янглишмаган бўламиз.

Жалолиддин БУРҲОНОВ, Фарғона тумани, «Ҳосилот» маҳалла фуқаролар йиғини раиси.

Чин дилдан қувондим

Президентимизнинг ёшларга мурожаатини ўқиб, жуда қувондим.

Кейинги йилдан олий таълим муассасаларига кириш имтиҳонларида энг юқори балл тўплаган 200 нафар ёш учун Президент гранти жорий бўлди. Ушбу грант маблағлари тўрт йил давомида тўлаб борилади. Илим йўлини танлаган иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш мақсадида кейинги йилдан бошлаб магистратура ва докторантура босқичлари учун Президент стипендияси квотасини икки баробарга ошириш ҳам таъкидланди.

Икки ва ундан ортиқ фарзанди олий ўқув юртида шартнома асосида қўйиётган оилаларга имтиёзли таълим кредити бериш йўлга қўйилиши айтилди.

Энди синглим ҳам ўқишга кирса, ота-онамга қийин бўлмас экан. Чунки акам Фарғона политехника институтининг учинчи курс талабаси. Шартнома асосида ўқийди. Мен давлат грантига ўтишни орзу қиламан. Синглим ҳам олий таълим муассасасига ҳужжат топширади. Оқдиди деҳқон 3 нафар талабани қандай ўқита оларкан, деб кўп ўйлардим. Юртбошимизнинг мурожаатини эшитиб, кўнглим таскин топди.

Ёшларга илм олиш йўлидаги имконият янада кучаяди. Бундан жуда мамнунман. Ишонч ва эътибор зиммасига янада катта масъулият юкляди.

Жавлонбек РАВШАНОВ, Бағдод тумани.

Қишлоқдаги истиқболли лойиҳа

янги иш ўринлари яратилиб, экспорт ҳажмини оширмоқда

Бағдод тумани ҳақида гап кетганда илгарилари фақатгина қишлоқ хўжалиги тилга олинарди. Бугун эса вазият тамомилан бошқача. Бу ерда ишлаб чиқариляётган мебелларнинг донги юртимизда машҳур. Қалампирлари эса қадоқланиб, хорижга экспорт қилинмоқда.

Қўқон шаҳрида илк бор ўтказилган хунармандчилик фестивалида Бахтиёр Шерматов, Мирзоалим Турсунов томонидан ясалган "Орзу" кемаси яхшигина пулга сотилгани туманда тадбиркорлар, хунармандлар мактаби борлигидан далolatдир. Дарҳақиқат, кейинги йилларда саноат салоҳияти юксалиб, истиқболли лойиҳалар асосида йигирмадан зиёд корхоналар фаолият бошлади.

Инвестиция фаровонлик, иқтисодий барқарорликнинг асоси ҳисобланади. Чекка ҳудудларда инфратузилма яратилиб, кичик саноат зоналари ташкил этилмоқда. Хусусан, "Мурувват" маҳалла фуқаролар йиғинидаги кичик саноат зонасида ҳозирга қадар ўттиздан ортиқ ташаббускорларнинг лойиҳалари маъқулланиб, амалга ошириш тадбирлари кўрилмоқда. Ўтган йилда

55 та инвестиция лойиҳалари ишга туширилиб, 1 минг 400 дан зиёд янги иш ўринлари яратилди. Беш юзга яқин янги тадбиркорлик субъектлари ташкил этилди. Эътиборли жиҳати, туманда рақобатбардор, халқро тандартлар асосида маҳсулот ишлаб чиқариш мақсадида янгиликларга қўл урилмоқда. Чунки бугун бозор, харидор топиш жуда мушкул. Айни кунларда туманда 15 та экспортёр корхоналар фаолият кўрсатаётган бўлиб, 8 миллион долларлик маҳсулот экспорт қилинди.

Пандемия жуда кўп режаларни ўзгартириб юборди, тадбиркорларни кўплаб масалаларда қийнаб қўйгани рост. Ҳаёт давом этаркан, шунга мослашиб, изланиш керак. Бунга яхши тушунган бағдодлик тадбиркорлар барча имкониятларни ишга солмақда.

"Marvel invest" масъулияти чекланган жамияти ўз тараққиёт йўлини ташлаб олган. Чинни маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхонада 150 нафар қишлоқ ёшлари

меҳнат қилмоқда. Яқунланган йилда Тожикистон, Қирғизистонга 200 минг долларлик маҳсулот экспорт қилинди. Корхона бу иш билан тўхтаб қолгани йўқ. Яқинда яна бир лойиҳа ҳаётга татбиқ этилди. Жамият томонидан 8 миллиард сўмлик инвестиция ҳисобига бир гектар майдондаги иссиқхонада гидропоника усулида помидор етиштирилмоқда. Барча жараён тўлиқ автоматлаштирилган. Гидропоника усулидаги иссиқхонада Жанубий Кореядан замонавий жиҳозлар келтириб ўрнатилди. Иссиқхонадаги ҳарорат, ўсимликнинг сув ва озуга талаби чуқур таҳлил орқали аниқланади. Турли минераллар билан бойитилган сув томчилатиш усулида ўсимлик илдиизи етказилади.

Иссиқхонамизда битта мавсумда 200 тоннадан ортиқ помидор етиштиришни кўзда тутганимиз, — дейди жамият раҳбари Нодирбек Давлатов. — Маҳсулотлар Россияга экспорт қилинади. Гидропоника усулида помидор кўчатидан 12 килограммгача ҳосил олиш мумкин. Ҳозирги кунда 20 та иш ўрни яратилди.

Тадбиркорнинг бу каби ишлари бошқаларга ибратдир. Эеро, туманининг тошлоқ ери бўлган жой бугун йирик корхонага айланди.

Маъсуджон СУЛАЙМОНОВ, Шерзод ҚОРАБОЕВ оғли суратлар.

Қўқон шаҳридаги махсус энгил саноат коллежида бир кун

"ЁМОН" ОТА-ОНАЛАРГА ҲАМ ҚОНУН БОРМИ?

Қўқон шаҳридаги махсус энгил саноат коллежида вояга етмаган, хулқи ва саломатлигида нуқсон бор 47 нафар қиз тарбияланмоқда. Ҳа, урғу таълимдан ҳам кўпроқ тарбияга қаратилган масканда аянчлиги жиҳатидан бири-бирдан қолишмайдиган, аммо илдиизи бир нуқта — оилага бориб тақаладиган 47 та тақдир яшамоқда.

Нега ҳали ўн саккизга ҳам кирмаган ўсмир қизлар болаликнинг соф, беғубор ҳавосидан тўйиб сипқориш ўрнига тамаки тутунидан лаззат изламоқда? Олтинга тенг, қайтиб келмас дамлари хунар ёки билим олишга эмас, бундай тарбия масканларида ўтказмоқдалар? Бу ерларга келишга, носоғлом ҳаётни танлашга уларни нима мажбур

қилди?
— Энг асосий сабаб — оиладаги носоғлом муҳит, — дейди Қўқон шаҳридаги махсус энгил саноат коллежи директори Қаноат Холматова. — Тахлилларимиз шунга кўрсатадики, бу ерда тарбияланувчиларнинг кўпчилиги ота-онасининг тақдирини такрорлайди, бир оила битта кечмишни икки-уч бор қайта яшайди. Улар нотўлиқ оилада туғилиб ўсган ёки ота-онасидан бири ичкилик, гиёҳвандликка муте бўлган ёки ҳамиша етишмовчилик исканжасида яшаган.

Мария Завирюха (исм-шарифи ўзгартирилган) 17 ёшда. Онаси молдавлялик лўли, отасининг насабида украин ва Ўзбек қони бор. Мария гиёҳвандлик оқибатида дунёга келган саккиз фарзанднинг еттичиси. Ҳозир Мариянинг суяниши мумкин бўлган икки инсонни

ҳам қамоқда. Онаси 8 март, отаси 11 март қамалган. Энг оғриклиси шундаки, ота-она фарзандларидан гиёҳванд моддаларни ташувчи (куррьер) сифатида фойдаланган. Энди тасаввур қилиб кўринг, бундай оилада туғилган фарзанднинг тақдирини ўзгача бўлиши мумкинми?

Ота-она меҳри, эътиборидан мосуво, бошланғич таълимдан бебаҳра, кўрган-билгани — ичкилик, гиёҳвандлик, уруш-жанжал, қамоқ... Натижада, Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги ходимлари Марияни таълим олиши ва муҳофазада бўлишини ўйлаб, «Меҳрибонлик» уйига топширганлар. Ўрганган кўнгил ўртанса қўймас, деганларидек, кўча ҳаётга ўрганган қизалоқ у ердан қочган, ичкиликка берилган, турли дайди танишлар топган, ботинида аёллик назокати, ифати қолагани.

Қўқон шахридаги махсус энгил саноат коллежиди бир кун

10

“ЁМОН” ОТА-ОНАЛАРГА ҲАМ ҚОНУН БОРМИ?

— Ҳазораспик Мадина Бекчанова (исм-шарифи ўзгартирилган) коллежимизга келганида, кўринишидан тортиб ўзини тутишигача Маулани эслатарди, — дейди маънавият-маърифат ишлари бўйича директор ўринбосари Наргиза Абдуқаҳҳорова. — Таълим масканимизда дарслар 7-синфдан бошлангани учун Мадинани шу синфга олишга мажбур бўлдик. Аслида, 1-синфга ҳам бормаган, ўқиш-ёзишдан хабари йўқ. Нега ундай десангиз, боқувчисини йўқотган, оила мўқим яшайдиган бошпанасиз қолган. Тинимсиз у ердан-бу ерга кўчиб юришган. Қизнинг айтишича, ҳатто бировларнинг оғилхонасида яшашга ҳам тўғри келган экан. Қорин гамида, бошпана дардида юрган онанинг боласини ўқитишга шароити, имконияти бўлмагани табиий. Онаси бошқа турмуш қургач эса болаларнинг бошига янада оғир кунлар тушган. Ўғай отанинг зулми, нону-сига тегишга уриниши тўрт фарзанднинг тўнғичи бўлган Мадинани руҳий зарба бўлиб, уйдан қочиб чиқиб кетган. Оила таъсир қилолмаган жойда муҳит таъсири фолиб келган-у, бу қизимизнинг ҳам хулқида салбий ўзгаришлар содир бўлган. Мана, сизга икки ўсимир қизнинг бошдан кечирганлари. Икки мурғак қалбга бу кўргиликлар оғирлик қилмайдими? Кичик жусаси бу каби қатта юкни кўтаришга қодир эдимиз? Уларнинг бу ҳолга тушишига ким ёки нима сабабчи?

— 10 йиллик фаолиятим давомида айтишим мумкин, бу қизлар ота-оналарнинг гуноҳлари учун бадал тўлапти, — дейди муассаса психологи Зилола Ҳайитбоева. — Уларнинг ичиди алам, ғазаб, нафрат йиллар давомида тўпланиб қолган. Бу туйғулардан бирдангина фориғ қилишнинг иложи йўқ. Тарбияланувчиларнинг ҳеч бирига аниқ таъхис қўя олмайман, чунки уларнинг табиати жуда бекор, ўзгарувчан. Тез тўшқунликка тушади, ўз жонига суиқасд қилишга мойиллиги юқори. Шунинг учун уларнинг ҳар бири билан алоҳида ишлашамиз. Уларни ўргатиш жараёнида кузатув, эксперимент, сўхбат методларидан фойдаланаман. Биздан ҳаммаша хушёрлик, қўздан қочирмаслик талаб этилади. Бир қараганда бошқалардан ҳеч фарқ қилмайдиган қизларнинг фельдиди нуксонни нималарда кўринар экан, дея кузатишни бошладим. Уят, ибод, кўрқув, ўзини назорат қила олиш, маданият... шулар етишмасди уларнинг гап-сузи, ҳатти-ҳаракатида. Аёл кишининг юзидан ҳаё кўтарилса, у ҳар қандай мавжудотдан кўрқинчли бўлиб қолади, деб бежиз айтилмаган экан.

Мария ва Мадинани сўхбатга чорлаб, уларнинг ички дунёси, орзу ва армонларини билгим келди-ю... сўнда пушаймон бўлдим. Нега шу қизлар соғлом оилада туғилмайдими? Соғлом муҳитда вояга етмайдими? Йўқса, бари расом, бири кўшигу рақсни маромига етказадиган санъаткор бўлармиди? Иккинчи пушаймоним шу бўлдики, уларнинг хулқидаги нуксон худди юздаги холдек манаман деб кўришиб турибди. Бу холни қилиб олишга анча кеч бўлган... Инсон яхши амали учун муқофотланса, жинояти учун жазоланиши тайин. Нега энди қилмишларининг, эътиборсизлик ва зуравонликларининг меваси бўлмиш ёмон фарзандлар учун ота-оналар жавобгарликка тортилмади? Қонунда шу масала кўзда тутилганими? — Албатта, ҳеч бир жиноят жазосиз қолмайди, — дейди Фарғона вилоят ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссияси масъул котиби

Қобил Ҳасанов. — Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 47-моддасида сиз назарда тутган барча саволларга жавоб бор. Унга кўра,

аҳолини ижтимоий ҳимоялаш муассасаси ва шунга ўхшаш бошқа муассасалардан олишдан бош тортса, ота-оналик ҳуқуқини суиистеъмол қилса, болаларга нисбатан шафқатсиз муомалада бўлса, жумладан, жисмоний куч ишлатса ёки руҳий таъсир кўрсатса, мутгасил ичкилик-бозлик ёки гиёҳвандликка мубтало бўлган бўлса, ўз болаларининг ҳаёти ёки соғлиғига ёхуд эри (хотини)

ота-оналар ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар томонидан вояга етмаган болаларни тарбиялаш ва уларга таълим бериш борасидаги мажбуриятларни бажармаслик, шу жумладан, вояга етмаган болаларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик содир этишига олиб келиши энг кам иш ҳақининг иккидан бири қисмидан уч баравари-гача, болаларнинг мажбурий умумий ўрта таълим, ўрта махсус, касб-хунар таълими олишига ота-оналар ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар томонидан тўққинлик қилиниши эса энг кам иш ҳақининг беш бараваридан ўн баравари-гача миқдорда жарима солинишига сабаб бўлади. Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 12-боби 79-моддасига асосан ота-она (улардан бири) ота-оналик мажбуриятларини бажаришдан бош тортса, шу жумладан, алимент тўлашдан бўйин товласа, ўзсиз сабабларга кўра ўз боласини туғуруқхона ёки бошқа даволаш муассасасидан, тарбия,

нинг ҳаёти ёки соғлиғига қарши қасддан жиноят содир қилган бўлса, ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинади. Қўқон шахридаги махсус энгил саноат коллежи тарбияланувчиларнинг ўтмишига назар соларканман, кўйидаги воқеа ёдимга тушди. Бир ҳинд аёли эгиз чақалогини чойшабга ўраб, даланинг четига қўяди-ю, ўзи чопиққа тушади. Аёл қўздан нари бўлгач, бўри икки болани олиб қочиб, форга қириб кетади. Бўрилар тўдасида катта бўлган иккита болакайни орадан беш-олти йиллар ўтиб одамлар кўриб қолади. Улар на гапирини, на қоматини тик тутишни биларди. Олимлар уларнинг устиди узок ва машаққатли изланишлар олиб боришига қарамай, бари бесамар кетган. Хулоса шуки, она бўрининг боласи ҳам бўри бўлган. Инсон боласи бўлиш учун вақт ўтган, тарбияга эса анча кеч эди...

Севара АЛИЖОНОВА.

Муносабат

Ислохотлар тараққиёт омили

Юртбошимиз Олий Мажлисга ва халқимизга йўллаган Мурожаатномасида қишлоқ хўжалигидаги ислохотлар, ер майдонлари тўлиқ хусусий кластер ва кооперацияларга берилгани пахтачиликда ҳосилдорликни бир йилда ўртача 10 фоизга ошириш имконини яратди. Мева-сабзавотчилик, галлалчилик ва чорвачиликда ҳам 500 га яқин кластер ва кооперациялар фаолияти йўлга қўйилди. Бунинг натижасида, пандемиянинг салбий таъсирига қарамадан, 1 миллиард долларлик мева-сабзавот экспорт қилинганлигини таъкидлаб ўтди.

Вилоятимизда ҳам бу борада самарали ишлар бошлаб юборилган. Қишлоқ хўжалиги йўналишида кадрлар сифатини ошириш ва тармоқ ривожини юксалтириш мақсадида ҳар бир тумандаги кластерларга қишлоқ хўжалигида билим ва инновациялар марказлари ташкил этиб, 100 дан ортиқ агрохизматлар марказлари яъни, илғор агротехнологиялар ва услубларини жорий қилиш, сув ресурсларидан самарали, оқилона фойдаланишни таъминлаш, замонавий қишлоқ хўжалиги техникаси билан жиҳозлаш ҳамда пахтачилик тармоғига юқори малакали хорижий мутахассислар ва агрономларни жалб этишга доир чора-тадбирлар амалга оширилди. Ишларни ташкил этишининг илғор агротехнологиялари ва услубларини жорий қилиш, сув ресурслари билан самарали ва оқилона фойдаланиш курсаткичлари бўйича ижобий натижаларни таъминлайдиган пахта-тўқимачилик ишлаб чиқаришлари ҳамда кластерлари ташкилотчиларига ушбу майдонлардан фойдаланиш ҳуқуқини томилатиб сўғоришни замонавий тизимини босқичма-босқич жорий қилиш шарти билан белгиланган тартибда берилди.

Вилоятлар ҳокимликлари, пахта-тўқимачилик ишлаб чиқаришлари ва кластерлари ташкилотчилари, фермер хўжаликчлари билан биргаликда 2019 — 2023 йилларда пахтачиликда, шу жумладан, пахта-тўқимачилик ишлаб чиқаришлари ва кластерлари ташкилотчиларига берилган майдонларда замонавий

томчилатиб сўғориш тизимларини босқичма-босқич жорий этиш дастури ишлаб чиқилади. Пахта-тўқимачилик ишлаб чиқаришлари ташкилотчилари томилатиб сўғориш тизимини жорий қилишда фермер хўжаликчларига кўмаклашади. Тижорат банклари пахта хомашёсини етиштириш жараёнида томилатиб сўғоришнинг илғор тизимларини жорий қилишни молиялаштириш, шунингдек, пахта-тўқимачилик ишлаб чиқаришлари ва кластерлари ташкилотчиларига айлана маблағларни тўлдириш учун револьвер кредит линиялари очади. Инновацион марказлар билан биргаликда худудларда пахта-тўқимачилик кластерлари ташкилотчиларига берилган майдонларда уруғлик пахта хомашёсини етиштиришни молиялаштириш тартиби тўғрисидаги илмий тавсиялар ишлаб чиқарида бир халқаро таътиб этади. Пахта-тўқимачилик кластерлар ташкилотчиларининг раҳбарлари ва масъул ходимлари учун пахта хомашёсини етиштириш ва қайта ишлашни ҳисобга олишни ташкил этиш бўйича бир ҳафта мuddатда амалий семинар ташкил қилиш режалаштирилган. Вилоятимизда мева-сабзавотчилик соҳасини такомиллаштириш, шу жумладан, мева-сабзавот маҳсулотлари экладаган майдонларни, сақлаш ва қайта ишлаш қувватларини сезиларли ошириш, мазкур тармоқни ривожлантириш учун халқаро молиявий институтларнинг маблағларини фаол

Ю. ДОДОбоев, иқтисод фанлари доктори, профессор.

Экология ва биз

Ҳеч нарса, ҳатто энг чиройли ва замонавий бино ҳам шахарга даррахт каби кўрк бағишламайди. Бу таъкиднинг тўғрилигига яқинда ҳам “уйқудаги гўзал”, “яшил малика” дея таърифланган Фарғона шахри мисолида амин бўлаемиз. Афсуски, кимнингдир хархашаси бос чинор, бошқа тур даррахт ва буталар аёвсиз кесиб ташланган шахримиз бугун кўз ўнгимизда бир қадар сийқа бўлиб намоён бўлаётир. Гулчанги аллерген дея сафсата сотилган чинор эса номатлуб деб, эълон қилинди. Бинобарин, бу фикрга кўпчилик мутахассислар, хусусан, Фарғона шахар 1-сонли оилавий поликлиника тажрибали шифокори, пульмонолог Манзура Нигманова қўшимчаслигини изҳор этган.

Фарғонада ўсимликларнинг, шу жумладан, қимматли даррахт тури — чинорнинг мўллиги шахарга бетакор чирой ато этган муҳими, даррахтлар жазирама кунларда ҳавони совитган. Шунга қарамай, уларнинг аксарияти йўқотилди, гарчи Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг 2007 йил 19 ноябрь кунги буйруғига асосан, вилоят марказидаги ёши 100 ва ундан ортиқ бўлган чинор ва акацияларга “Давлат табиат ёдгорлиги” мақоми берилган бўлса-да. Тўғри, рўйхатга киритилган 47 та “ўсимлик объекти” Ўзбекистон Қизил китобиغا киритилмаган, лекин бу, барибир, ҳеч кимга Давлат табиат ёдгорликларини битириш ҳуқуқини бермаган. Шу ўринда ўрмонлар мамлакати — Финляндия тажрибасини эслатиб ўтиш жоиз: бу ерда битта кесилган даррахт ўрнига юзта даррахт экиш талаб этилади. ...Ёш спортчиларни Самарқанддан Фарғонага, мусобақаларга олиб келган ёш аёл — мураббийнинг ҳайратдан ёқа ушлагани ҳеч эсдан чиқмайди. “Дўстлик” меҳмонхонаси рўпарасида тўхтаган микроавтобусдан тушиб, у донг қотган кўйи атрофга алангли-да, ихло-си қайтганлигини аширмай, пидедаларга қарата хитоб қилди: “Фарғонага нима бўлди? Уни таниб бўлмайдими? Афсус, қандай гўзал, мафтункор шахар эди-я...” Энди эса бизни ўсимликлар — даррахт, бутта ва гулларга бурканган Европа шахарлари мафтун этмокда. Бу қитъа иқлими асосан мўътадил бўлса-да, даррахтзорлар сероб. Араб мамлакатларига нисбатан бундай деб бўлмайди. Уларнинг аҳолиси албатта боғ-роғларни орзу қилади, бироқ сахро қумликлариди кўчат кўкармади, кўкариши учун сув келтириш лозим. Қани эди чунук сув бўлса! Сайёрадашда иқлимнинг тобора исиши туфай-

ФАРҒОНА ЧИНОРЛАРИ КАСАЛЛИК ҚЎЗҒАТАРМИДИ?

ли қатор мамлакатларда кўкаламзорлаштиришга зўр берилляпти. Хусусан, ўтган йили Эфиопияда жаҳон рекорди қўйилди — ўрмонзорларни тиклаш доирасида маҳаллий аҳоли бир кунда, аниқроғи, 12 соат давомида 350 млн. тупдан ортиқ даррахт кўчати эди! Бу борада хиндистонликлар ҳам ўзига хос рекорд қўйишди. Умуман, омма иштирокида бундай эзгу ишнинг амалга оширилишини бошқа қатор юртларда ҳам кузатиш мумкин. Кези келганда, бизда ҳам вазиет ижобий томонга ўзгараётганлигини қайд этиш керак. Айни совок қиш кунларида ҳам йўллар четига манзарали йўллар четига манзарали даррахт кўчатларини экиш давом этмокда. Дарвоқе, бу, иқтисодий жиҳатдан ҳам наф келтиради. Даррахт соясидаги асфальт тўшама кўп вақт таъмир талаб қилмас экан. Автоўйлар четига даррахт экиш билан эса махсус таъсис этилган ташкилот — “Фарғонаўйқўқалам” МЧЖ шўғулланади. Усимликлар, шу жумладан, даррахтлар манзаранинг чиройли бўлиши учунги-

на эмас, саломатлигимиз учун ҳам керак. Маълумки, даррахтлар ксилорд ажратди, бу эса иссиқ иқлим минтақасида жойлашган, боз устига йўлларда автомобиллар сонини йилдан йилга ўсиб бораётган шахарларимиз аҳолисининг саломатлиги учун гоят муҳимдир. Яъни, ҳаво таркибида ксилорд миқдори қанчалик кўп бўлса, шунчалик яхши. Лекин, олимларнинг фикрига кўра, ёш фаслида ҳаводаги ксилорд миқдори 20 фоизга пасаяди. Баландлиги 10 метрдан ортиқ даррахт эса ҳар йили 118 кг ксилорд ажратади. Одам йилига бу фойдали газдан 176 кг истеъмол қилишни ҳисобга оладиган бўлса, даррахт экишни қўчатириш лозимлигини ўқиб оламиз.

Даррахтларнинг яна бир фойдали жиҳати шундаки, уларнинг йириклари бир кунда 450 литргача сувни буғлантириб, ҳавонинг совийишга кўмаклашади. Уларнинг бундан-да фойдали хоссаси ҳавони аммиак ва формальдегид каби зарарли газлардан тозалашда. Бекорга Нью-Йоркнинг

исталган вақтда йиқилиши мумкин, уларга доимий равишда қараш керак, қўзда эса ҳазон тинмай супуриши тақозо қилади. Нима бўлганда ҳам, даррахтларнинг фойдаси зараридан кўра анча кўп. Уларнинг битта ксилорд ажратиши ва зарарли газларни йўқотиши “қобилияти”нинг ўзи бебаҳодир. Бу, даррахтлар қанчалик кўп бўлса, шунчалик яхши, деган хулосага олиб келади. Юқорида қайд этилганидек, Фарғонада бўлгани каби, вилоятимиз ва умуман, мамлакатимизда вазиет яхши томонга ўзгариб борапти. Кўп жиҳатдан шахар ва қишлоқларда даррахтларнинг кесиб ташланишига қатъий билан қарши чиқаётган Экологик партия, депутатлар, журналистлар, жамоатчиликнинг савй-ҳаракатлари туфайли ўзгарапти. Натижда, мамлакатимиз ҳукумати томонидан давлат ўрмон фондига кирмайдиган даррахт ва буталар қимматли турларнинг кесилишига мораторий эълон қилиниб, бу чора давлатимиз раҳбарининг 31 сентябрь кунги Фармони билан маъқулланган. Мораторий 2020 йилнинг 1 ноябрдан 31 декабригача, яъни бир ой амал қилади. “Хўш, кейин-чи? Кейин нима бўлади?” деб сўрашингиз мумкин. Табиатсаврлар ва атроф-муҳит аҳолига бефарқ бўлмаганларни тинчлантиришга ошканиз: ўтган йил қузида Қонунчилик палатаси депутатлари қонун лойиҳасини маъқуллаган бўлиб, унинг қабул қилиниши даррахт, бутта, бошқа ўсимликларнинг ноқонуний кесилиши, йўқ қилиниши, шикастланиши олдини олишга кўмак беради. Айни пайтда бу каби қонунбузарликлар учун жиноий ва маъмурий жавобгарлик қўчайтирилмокда. Бундан ташқари, қонунчиликда юқорида зикр этилган ноқонуний ҳаракатларни амалга оширишда ишлатилган қуроллар ва нарсаларнинг мусодара қилиниши назарда тутилган. Хулласини айтганда, қонун лойиҳаси мамлакат ўсимлик дунёси объектларини муҳофаза қилишни тақомиллаштиришга қаратилган. Демакки, шахарларимиз янада кўкаламзор, янада кўркам бўлиши тайин.

Тамара ТОШМАТОВА.

Жараён

Тошдан қоғоз ишлаб чиқариш лойиҳаси ишга туширилади

Фарғоналик асли касби шифокор-жарроҳ Абдураҳмон Ниёзов 20 йилдан бунён табдиркорлик фаолияти билан шўғулланади. Эътиборлиси, у янгиликлар яратишдан чарчамайди.

Табдиркорнинг сўнги — тошдан қоғоз ишлаб чиқариш лойиҳаси нафақат республикамизда, балки Марказий Осиё минтақасида ҳам яғонадир. Умуман олганда, Ўзбекистон тошдан қоғоз ишлаб чиқариш бўйича Хитой, Тайван, Эрон ва Япониядан кейинги бешинчи давлат саналади. Хитойлик ҳамкорлар кўмагида барпо этилган «Фарғона тош қоғоз» масъулияти чекланган жамияти Янги йилнинг январь ойида

ишга туширилади. — Президентимизнинг 2019 йил 5-6 май кунлари Фарғона вилоятига ташрифи чоғида мазкур лойиҳани тақдим этган эдик, — дейди Абдураҳмон Ниёзов биз билан сўхбатда. — Корхона йилига 9000 тонна ёки 9 миллион долларлик қоғоз ишлаб чиқариш қувватига эга. Юртбошимиз нафақат Фарғонада, балки мамлакатимизнинг барча худудларида шундай лойиҳани амалга ошириш юзасидан кўрсатма берди. Айни пайтда юртимизга 550 миллион долларлик қоғоз импорт қилинаётган бўлса, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва пойтахтимизда мўлоҳиза амалга оширилса, импорт ҳажми сезиларли даражада камайди. Ҳозирда Хитойнинг “GX-Tech” компаниясининг 4 нафар мутахассиси йиғиш-бутиллаш, техноло-

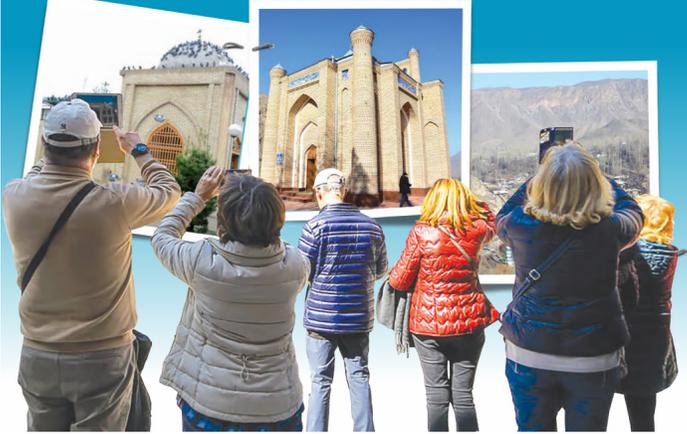

гиани ишлатиш ва бошқа муҳим жиҳатларини бизга ўргатмокда. — Мана икки ойдири, Фарғонадаимиз, — дейди гуруҳ сардори, муҳандис-конструктор Жао Жин Ганг. — Юртингизда яратилган табдиркорлик ва ишбилармонлик муҳити таҳсинга лойик. Қолаверса, ўзбек халқининг

меҳмондўстлигидан бағоят миннатдоримиз. Айниқса, ҳар бир иш бошида яхши ниятлар билан дуо қилиниши менинг эътиборимни тортди. Фурсатдан фойдаланиб, Ўзбекистон аҳлини кириб келган Янги йил билан қутлайман. Шунинг билан лозимки, Фарғона қоғози экологик тоза, қуёш ва сувга чидамли ҳамда ёғ ва доғлар юқмайдиган маҳсулот бўлади. Айниқса, матбаачилик соҳаси учун жуда фойдали хомашё саналади. Матбуот нашрларини чоп

ЎЗВ. Муқимжон ҚОДИРОВ олган суратлар.

Туризм: Фарғонага сайёҳлар келяптими?

Фарғона туризм салоҳияти ривожланиб бормоқда. Ўтган йилда 740 минг нафарга яқин маҳаллий, 193 минг 200 нафардан ортиқ хорижий сайёҳлар келди. Жорий йилда бу кўрсаткич сезиларли қадар ошади. Шу кунга қадар 350 минг нафар маҳаллий, 70 минг нафарга яқин хорижийлар Фарғона бўйлаб саёҳатда бўлишган, холос.

Рақамларнинг бу қадар номутаносиблиги пандемия билан боғлиқ. Аммо бу, қўл қовуштириб ўтириш учун асос бўлмагани керак. Шу боис янги йўналишлар ташкил этиш, сайёҳларга қулай транспорт-логистика, меҳмонхона, умумий овқатланиш сингари хизмат кўрсатиш тармоқлари фаолиятини йўлга қўйиш, тарихий қадимжолар, пурвиқор тоғлар, ҳунармандчилик марказлари, бой табиатли сўлим масканларда дам олишга тақлиф этишда тарғибот ишларини қўчайтириш муҳим.

ҲУНАРМАНДИЛИК ТУРИЗМИ

Марғилон ипак матолари, Риштон қулоччилик буюмлари, Қўқон ёғоч ўймакорлиги намуналарининг ўтмиши ва бугуни сайёҳларни ўзига мафтун этиб келади. Бу йўналишда туризм объектларининг ташкил этилаётгани хорижий сайёҳларда катта қизиқиш уйғотади. — Президентимиз жорий йил 5-6 июнь кунлари Фарғона вилоятига ташрифи давомида ҳунармандлар марказлари фаолиятини йўлга қўйишда муҳим вазифалар белгилаб бергани, — дейди "Ҳунарманд" уюшмаси вилоят бошқармаси бошлиғи Расулжон Мирзаахмедов. — Айни кунда Марғилон шаҳри ва Риштон туманида ҳунармандлар марказлари ташкил этилди. Бу ерга келган сайёҳлар ипак матолари тўқиш, қулоччилик буюмлари тайёрлаш жараёнининг бевосита гувоҳи бўлиб, махсулотлар харид қиладилар. Сайёҳларнинг келиб-қетишлари, дам олишлари, махсулот харид қилишлари билан боғлиқ шароитлар яратиб берилди. Марказда ҳафтанинг муайян кунларида миллий махсулотлар кўргазмаси ўтказилади.

ФАҚАТ БУГИНА ЭМАС...

Вилоятда "Шоҳимардон туристик – рекреацион маскан" бош режасини ишлаб чиқиш, Фарғона vodiysi бўйлаб саёҳатлар ташкил этиш мақсадида, "Водий ҳалқаси" (Fergana valley circuit) маршрутнинг электрон харитаси яратилди. Туризм салоҳияти юқори бўлган Риштон, Қува, Учқўлрик, Олтиариқ, Ёзёвон, Бешариқ ва Ўзбекистон туманларида стэнд кўринишидаги туристик хариталар ўрнатилди. Лекин қачон?.. Вилоятдаги қишлоқларга "туризм қишлоғи" мақомини бериш, ҳар бир ҳудудда "Тарих ва маданият музейи" ташкил этиш, туризм йўналишидаги тадбиркорлар ва мурожаатчилар учун "сайёр қабуллар" ташкил этиш лозим. Бу ишлар амалга ошадики? Туманларда бугунги кун талабига жавоб берадиган замонавий меҳмонхоналар йўқ. Агротуризм йўналишида тақлиф этилаётган айрим дам олиш масканларида интернет, йўл, ичимлик суви, табиий газ, электр таъминоти билан боғлиқ бўлган инфратузилма бугунги кун талабларига мос келмайди. Хусусан, "Каркидон" сув омборига олиб борувчи йўл таъмирга муҳтож. Худудни тоза ичимлик суви билан таъминлаш масаласи ечимини кўтиб турибди. Вилоятда туризм салоҳиятини ошириш, турларини кўпайтириш учун талай имкониятлар бор. 45 га яқин меҳмонхона, 42 та туроператорлик ташкilotлари фаолият кўрсатмоқда. Фақат Фарғонани туризм масканига айлантириш борасида янги лойиҳалар тузиб, ташаббусларни ҳаётга татбиқ этиш талаб этилади.

Расулжон КАМОЛОВ.

Мухтарам Президентимиз ташаббуси билан 2017 йили ташкил этилган Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси қисқа вақт ичида юртимизнинг муҳофаза салоҳияти, жамоат хавфсизлигини таъминлаш, аҳолини жиноий ва бошқа ноқонуний хатти-ҳаракатлардан муҳофаза қилувчи муҳим органга айланди.

2020 йилнинг 18 ноябрь кунини "Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси тўғрисида"ги қонун қабул қилиниб, мазкур тузилманинг фаолияти ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солинди. 2021 йилнинг 20 май кунинан кучга кирадиган қонун билан ушбу органнинг ҳуқуқий мақоми ҳамда асосий вазифалари белгилаб берилди. Мамлакатимиз Қўролли Кучлари қўшинлари таркибига жамоат хавфсизлигини таъминлаш ва ҳуқуқбузарликлар профилактикаси соҳасида муҳим вазифаларга эга Миллий гвардиянинг асосий вазифалари белгиланди. Фуқароларнинг

Миллий гвардия: ЗАМОНАВИЙ МЕЗОНЛАРГА МУНОСИБ ЯНГИ ТИЗИМ

ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларига риоя этиш ҳамда уларни ҳурмат қилиш Миллий гвардия фаолиятининг асосий принциплари сифатида қайд этилди. Миллий гвардия ҳарбий хизматчиси (ходими)нинг қонуний талаблари, текширув материаллари ва бошқа маълумотларни тақдим этиш, мутахассис ажратилиш, қондубазарликлар, унинг сабаблари ҳамда унга имкон берган шарт-шароитларни бартараф этиш ҳақидаги қонуний талаблари барча давлат орган-

лари, мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан бажарилиши мажбурийлиги тартиби ўрнатилди. Миллий гвардия ҳарбий хизматчилари ва ходимлари хизматини ўташ вақтида дахлсизлик ҳуқуқига эга бўлади. Улар тегишсиз Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар прокурорининг розилисиз жиноий жавобгарликка тортилиши, ушлаб турилиши, қамоққа олиниши мумкин эмас. Шу билан бирга ҳарбий хизматчилар (ходимлар)

қонунга хилоф ҳаракатлари ёки ҳаракатсизлиги, хизмат мажбуриятларини лозим даражада бажармаганлиги учун қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгар бўлади. Хусусан, жисмоний ва юридик шахсларга етказилган зарарнинг ўрни Миллий гвардия томонидан бюджетдан ташқари жамағара маблағлари ҳисобидан қопланиши лозим бўлиб, ушбу сума кейинчалик айбдор шахслардан ундириб олинади. Бир сўз билан айтганда, ушбу қонунга кўра Миллий гвардиянинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, ҳарбий хизматчи (ходими)ни ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоя қилиш каби меърилар мустаҳкамланди. Бу эса ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган сифатида соҳа ходимлари манфаатларини ҳимоялаш, уларнинг жамият ҳаётидаги мавқеини янада оширишга хизмат қилиши билан аҳаmiaтлидир.

Абдунаби ҒАҒУРОВ, Миллий гвардиянинг Фарғона вилояти бўйича бошқармаси юридик хизмат бошлиғи.

Табиат билан ҲАМОҲАНГ

Бугунги кунда вилоятимизда кўплаб кўнгилочар масканлар, истироҳат боғлари мавжуд. Аҳолининг маданий ҳордиқ чиқариши учун ҳайвонот боғи алоҳида аҳаmiaтга эга. 3 гектардан зиёд бўлган ҳайвонот боғида турли ўлкалардан келтирилган 70 турдан ортиқ 700 бош ҳайвон ва қўшлар парвариш қилинади. — Масканга ташриф буюрганларнинг яхши ҳордиқ чиқаришлари учун қўлимиздан келганча ҳаракат қиламиз, — дейди ҳайвонот боғи директори ўринбосари Равшанбек Мамажонов. — Жумладан, Африкадан жирафалар олиб келинди. Судралли юрвучилар, маймунлар, ноёб турлида жониворлар кўпайтирилди. Муассасамизда тозаларга, гигиена қоидаларига қаттиқ эътибор қаратилади. Жониворлар учун табиий бошпаналар қурилган, шунга яраша

Кумуш қиш нафақат болажонлар, балки катталар учун ҳам кўплаб тўхталар билан янаям севишли. Янги йил тарадудуи, эски йил сарҳисоби билан бир қаторда оилавий ҳордиқ чиқариш имконияти ҳам бор. Бу пайтда фарзандларимизга кўпроқ вақт ажратиб, бир умр ёдларидики қоладиган тортиқлар беришни истаймиз.

ҲАЙВОНОТ БОҒИДА...

шароит яратилган. Амур йўлбарси, кўнғир айик, лама, пони, Африка шери, Канада бўриси, кенгуру, денгиз чўчқачаси каби йўқолиб кетиши мумкин бўлган жониворларни урчатиш мумкин. Тоғ ҳайвонлари сақланадиган бўлим анча кенг жойни эгаллаган. Бундан ташқари, турли хилдаги қўшлар, динозавр скелети ушбу муассасага ташриф буюрган меҳмонларда катта таассурот қолдириши аниқ. — Ҳайвонот оламига жуда қизиқман. Фарзандларимнинг дунёқарашини кенгайтириш, уларда меҳр-оқибат туйғуларини шакллантиришда ёввойи табиатнинг ҳиссаси катта деб ўйлайман, — дейди муассасага оилавий ташриф буюрган

Шаҳноза Мамажонов.

Шу ўринда айтиш жоизки, илк ҳайвонот боғи милоддан олдинги 3500 йилда Мисрда пайдо бўлган. Бутун дунёда 720 дан ортиқ ҳайвонот боғлари бор. Республикада — Фарғона, Андижон, Тошкент ва Термиз ҳайвонот боғи фаолият юритмоқда.

Ноҳира РАҲМОНҚУЛОВА.

Муҳимжон ҚОДИРОВ олган суратлар.

Оқ тутун

Иккинчи жаҳон урушида "танк одам" номини олган олтиариқлик афсонавий жангчи, ўзбек ўғли Маҳмуджон Дадажоновнинг унутилмас қаҳрамонликларига бағишланган "Оқ тутун" қиссасидан парча

Кўнлар ўтиб борар, урушнинг шиддати сира тўхтамасди. Эрталаб немислар яна кўққисдан ҳужум бошлаб қолди. Маҳмуджонларнинг полки Украинанинг Новошахтинск шаҳрига чекинди. Ноябрь ойи бошланганлиги учун ҳаёда изғирин бир рутубат кезар, ақчимтил порох тутунига омх-та атроф ниҳоятда файзсиз ва совуқ кўринарди.

Маҳмуджон аниқ эслайд-ди, ўша кунини 1941 йилнинг 6 ноябри эди. Уларнинг қисми Новошахтинск шаҳрига яқин жойдаги ўрмон ёнида жанг қиларди. Эзиб ёмғир ёғар, изғирин суяк-суякни изғирин суяк-суякни тораб ўрмон ичкарисига кириб бораётган полк жангчилари оғир-оғир нафас олар, бу аслида сафи ўта сийрак қолган аскарларнинг беумиду беижот хириллашлари эди. Кеч соат беш-олтиларда фақуллода яна бир хабар тарқалдики, у шахсий таркибга ток ургандек таъсир этди. Яъни, ҳарбий полк қуршовда қолганди. Умидсизлик, оstonада турган ўлим дарағи танадан танага, миядан мияга ўтиб борар, ёмғирда шалаббо ҳолатда турган жангчиларнинг тунд юзлари гўё осилиб қолгандек эди.

Маҳмуджон ҳам совуқ хабарни эшитиб, бир зум доғдираб турди, кўз олдига қадрдон қишлоғи, ота-онаси келди. "Ўзбекистонимни, Олтиариғимни қайта кўрмайманими?! Наҳотки, мана шу қалин ўрмонда ажалга ем бўлсам". Бевозта ўй миясини кенирар, бир жойда тура олмай у ёқдан-бу ёққа бориб келарди. Кўп ўтмай асабий ҳолат титроғини енгиб олди, қайтанга вужудда қандайдир куч, дадиллик пайдо бўлди. Худди бошқалар каби ўйчан турган батальон командири Серёгинга яқинлашди. Серёгин ёш бўлишига қарамай унга батальонга командирлик қилиш ишонч топирилганди. У ҳозиргина ўринбосарлари ва взвод командири билан қуршовдан қандай чиқиб кетиш ҳақида маслаҳатлашиб олган, аммо тайинли режа бўлмаганлигидан тамоман ўзини йўқотиб қўйганди. — Рухсат беринг, ўртоқ командир! Жавоб бўлади. — Ўртоқ командир, қуршовдан қандай чиқиб кетамиз? Маҳмуджоннинг гапи яна жавобсиз қолди. Чунки Серёгиннинг нигоҳи бениҳоят ўйчан, ранги оппоқ тусда, лаблари эса ниманидир пичирларди. Орадан сониялар ҳам ўтмади, Серёгин пистолетини филофидан чиқарди-да, пешонасига қуролини тангиб, дастакни босди. Кутилмаган фожиа шахсий таркибга ёмон таъсир қилди. Хавотирлик янада кучайди. Маҳмуджоннинг вужуди ҳам ўзига бўйсунмай қолгандай эди. Шу кўйи қанча турди, билмайди, қуролдошлари қаерга кетди, эслай олмади. Бу вақтда ёмғирнинг шашти кучайган, зулмат ўрмон балчиққа айланганди. Ўзбек ўғлини қанчалик узоқ-яқинга тикилмасин, бирор шарпани илғай олмасди. Наздида титроқ аъзои танасини шишириб юборгандай туюлар, ўзини ниҳоятда вазмин ва ожиз сезарди. Ниҳоят зил-замбил оёқларини ҳажжон билан кўтарганча, балчиқ қоршиқ тупроқни босиб, ўрмон ичкарисига одимлади. Қанча юрди билмади. Қардан ўтди сезмади, нима ўйлади мияси "ҳазм" қилмади. Ана шу поёнсиздек туюлган фурсатлар давомида яқин орадан одам шарпани сезгандай бўлди. Хушёр тортиди. Эҳтиёткорлик билан шарпа томон юра бошлади. Бир неча қадам босгач, не

кўз билан кўрсинки, унинг рўпарасида — полк командири, генерал-майор Егоров, унинг аъдютантани ва қисм радист аёли турарди. Уларнинг қўллариди пистолет, кичкина фонарь, полк байроғи бор эди. Полк командири Маҳмуджонни яхши танирди. Шу боис, қандайдир хаяжон билан кучогини очди, паст овозда қўлоғига пичирлади: — Дадажонов, биз ҳали ўлмаймиз, жанг қиламиз. Бу чексиз ўрмонда сафдошларни топамиз, бирлашамиз. Албатта, қуршовни енгиб ўтамиз. Маҳмуджон ҳам суюниб кетди. Серёгин ўз жонига қасд қилган дақиқаларда у "Бунақа ўлим керак эмас, асирга тушадиган аҳмоқ ҳам йўқ, яхшиси жанг қилиб ўламан" деб ўйлаганди. Яратгандан наҳот сўрагани ҳам қуршовдан эсон-омон чиқиб кетишига умид боғларди. Маҳмуджон қолганлар билан ҳам шундай кўришгач, генерал кўл фонари охишта ёқди ва тўртволон қуршовдан чиқиб йўлини тахминлаб белгилаларди. Йўлга тушиш олдидан генерал қўлидаги нарсаларни бўлиб берди. "Маҳмуд, — дея полк байроғини унга узатар экан қўшиб қўйди: — сенга ишонманам". Маҳмуджон шу заҳоти шинелини ечиб байроқни белига маҳкам боғлаб олди. Йўлга тушишди. Атрофда урушнинг ноҳус манзаралари кўзга ташланарди. Улар шу юрганларича қуриб қолган дарё соҳилига чиқдилар. Бир неча дақиқа атрофни кўзатиб, хавф сезишмади. Ёмғир туйфали ҳар ер-ҳар ерда пайдо бўлган қўлмақларни кечиб, яна йўлга тушдилар. Бироқ юз-юз эллиқ қадам ё юрдилар ё йўқ, душман уларни пайкаб қолди шеклини, тинимсиз ўқ ёғдира бошлади. Ҳаммалари ерга қалишиб ётиб олишди. Ўқ ёмғири шу қадар кўп эдики, бош кўтариб бўлмади. Отишма вақтида радист аёл ҳалок бўлди. Улар бир амаллаб, ўрмон ичкарисига кириб олиб, тўхтовсиз юрдилар. Бора-бора ўқ овозлари тинди. Нафасларини ростлаб олиб, яна йўл юриб, ғира-шира тонгда қандайдир қишлоқ яқинидан чиқиб қолди. Генерал атрофни кўзатиб, қувончини шерикларига ошкор қилди. Унинг тахмининча, тез орада фашист газандалари қуршовидан холи бўлиб, ўз қўшинлари қаторига қўшила олишди. Маҳмуджон совуқ ерга аста чўккалар экан, икки юз метрлар чамаси узоқликдаги унинг мурисидан тутун чиқаётганини кўрди. У генералга мурожаат қилди: — Ўртоқ генерал, рухсат беринг, ўша уйга борсам, у ердан нон ёпиляпти. Аниқ билдим, — деди. Шунда тутун чиқаётган уйга тикилиб турган генерал Маҳмуджонга юзланди.

— Нон ёпиляётганини қаердан билдинг? — Қишлоқда бувим нон ёпганида тандиримиздан шунчақ оқ тутун чиқарди. Шундан хулоса қилдимки, ўша уйда нон ёпиляпти. Генерал Маҳмуджоннинг таваккал қилишини кўп ҳам хушламанди. Бироз иккиланди. Сўнг аниқроқ маълумот олиш илтижиди рухсат берди. — Фақат эҳтиёт бўл, тезда орқанга қайт! Маҳмуджон қанчалик чарчаган бўлмасин, олдинга эмаллаб кетди. Етиб боргач, уйни бир қатор кузатиб олди. Сўнгра қорайиб кетган ойнадан ичкарига разм солди. Ёши каттароқ аёл ва кичик ёшдаги боладан бошқа ҳеч ким йўқлигини билди. Эшикни аста тақиллатди. Уй бекаси кўринди. Салом-алиқдан сўнг Маҳмуджон ўзини таништирди. Қишлоқда немисларнинг бор-йўқлигини суриштирди. Уй ичкарисини диққат билан қайта кузатди. Хавотири йўқолгач, юзига қизилдик югурди. Шу заҳоти печинг ёнида ҳовури кўтарилиб турган буханка нонларга кўзи тушди. Аёл жангчининг нимадир демоқчи бўлганини тушунгандай, иссиқ ноннинг бирини унга узатди. Қўйнида нон билан қайтган Маҳмуджонни кўрган генералнинг чехраси ёришди. Ёш болалардай нонни апили-тапили бурдалар экан, ўзбек ўғлини ширин сўзлар билан алқайди. Иссиқ нон уларга қувват бахш этди. Қайфиятлари кўтарилди. Энди улар ўзларини анча хотиржам тутишарди. Дам олиш онлари тугагач, генерал яқин орадаги жарлик ёқалаб юришга буйруқ берди. 3-4 соат жадал юришида чамаси. Ниҳоят батамом хавфсиз жойга етиб келишди. Бу жойда полкнинг қуршовдан омон чиққан офицер ва аскарлари ҳам бор эди. Титроқ ва хаяжонни босолмай турган полк командири ҳамма билан сўрашиб чиқди. — Қурашимиз давом этади. Чунки полк байроғи ҳам ўзимиз билан бирга. Қўрсатган жасорати ва зийраклиги учун Дадажоновга ташаккурнома эълон қиламан, — деди генерал. Яна бир неча кун давомида ҳарбий қисмининг тирик қолган офицер ва аскарлари жамланди. Полк дивизия штабидан унча узоқ бўлмаган жойда кўним топди. Яна жанглар билан тўлдирилди. Кўп ўтмай шахсий таркиб жанговар вазифаларни бажаришга киришди.

Олимжон ҲАКИМОВ, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси аъзоси.

Хабарингиз БОРМИ?

11 январдан ОТМларда аънавий таълим бошланади

Бу ҳақда АОҚАда бўлиб ўтаётган брифингда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ахборот хизмати раҳбари Фарҳад Бабашев маълум қилди.

Хабарингиз бор, барча ОТМлар томонидан ўқув жараёнини аънавий тарзда бошлаш бўйича график ишлаб чиқилган. График асосида 2021 йил 11 январдан барча ОТМларнинг тегишли курсларида ўқув жараёни аънавий шаклда бошланади.

Айрим бетоб ёки ижтимоий ҳимояга муҳтож талабаларнинг ўқишлари онлайн шаклда давом эттирилиши мумкин. Бу ҳолатда ОТМлар талабаларнинг шароитларини ўрганиб чиқади. Барча имкониятлари мавжуд бўлган талабалар аънавий таълимга қайта бўлиб этилади.

У.А.

Фарғона шаҳар С.Қосимов кўчаси, 98-уйда жойлашган "RIDERS TRADING PRO" масъулияти чекланган жамияти номига берилган Меркурий Ф 115 рўсулми рақами 01275298 бўлган касса аппарати йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

НАЗМНИНГ НАВОЛАРИ

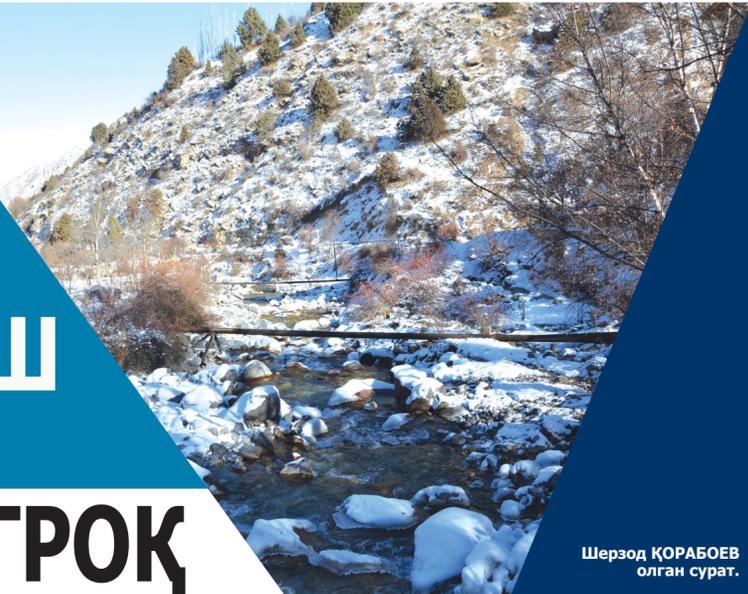
Қиш фасли. Табиатнинг қумушранг кўзгусида кўнгиллардан тўкилатган хушнуд сўзлар янада ёрқин кўриниш беради. Қишнинг қирови, қаҳратон қамчисидан титраса-да, қалбидаги қуёш тафти билан исинаётган ижодкор қалами тинмай ёзади, ёзаверади. Оппок қоғозларга тўла илҳами, Янги йил чорловининг жонли ифодаларига қўлади. Мана, ўша ёш юраклар ёлқинига тўла сатрлар...

Фарғоналик ёш ижодкорларнинг тахририятимизга йўллаган шеърларини сизларга илдиндик.

МУРОДБАХШ ЙИЛ КЕЛДИ

ТАШРИФИ ЯНГРОҚ

Шерзод ҚОРАБОЕВ олган сурат.

Ўлмасой НИШОНОВА, Марғилон шаҳри.

ҚИШ УМИДИ

Қишнинг елкасига бошимни қўйиб Қаҳратон бағрига сингиб кетсайдим. Тун бўйи заминнинг юзини ёлган Минг битта учқунга тенгиб кетсайдим.

Заминни бурқасам оппоқ либосга Дил қадар кўчсайди ундаги оқлик. Менга бир бахтдаин туюлар эди Мухаббат ўтида совуқ ёнмоқлик.

Шундай ёғаверсам баҳорга қадар Кумушдай товланса турфа ранг борлик. Озурада жонимга берарди таскин Сенинг кўзларингда қор мисол борлик.

Қанийди булутга ўрнашиб олиб Хар куни елкангга, сочингга ёғсам. Ҳеч бўлмаса, эркам, шу қор мисоли Мен сенга жудаям, жудаям ёқсам.

КўНГЛИМ КўЧАСИНИ СУПУРАДИ ҚИШ

Кимдир титроғимга босаяпти лаб, Юрагимни ичиб чанқок босар ишқ. Музлик ҳовлисида қорлардек гуллаб Кўнглим кўчасини супуради қиш.

Кескир хайратларни самога олиб Рухимда тўғудан тикланар дарахт. Умрининг уйига қўнғироқ қилиб: "Сени севаман!" деб табриклайди Бахт!

Онам тасбех санар бахтимни ўйлаб, Кунлар саломимга ахтарар алик. Қишнинг қишлоғида қорбўрон ўйнаб Соғинчдан сирпаиб учар болалик...

Партўшак қоқади осмон бағридан, Кафтларин дуога очиб турар дил. Пишириқ пишириб қишнинг қоридан Юрагимда мушшак отар Янги йил!

ЎғЛИМГА

Яна мен кеч қолдим, яна бир ўзинг, Турибсан дераза олдида ўйчан. Келар йўлларимга қадалган кўзинг, Юзларинг соғинчдан қизарган қулча.

Ишхона-интизом, тартибдир болам, Дақиқам ҳисобли, куним саноғда. Иккита дунёим қоронғу тортар, Интизор кутганинг ўйлаган чоғда.

Бирок, ҳаёт шундай заҳмат чекмасак, Кўксингга қадамас баҳор гулларин. Юзингни силасам яшнаб кетади, Мехнатда ёрилган қадок кўлларим.

Абдуннооб МАНСУРОВ, Марғилон шаҳри.

Дилшода ЭРГАШЕВА, Фарғона шаҳри.

Кун бўйи ўйлайман, чопиб юрасан, Зиналари кўпда боғча деганнинг. Ухласанг елкангни ёлдимни опанг, Биларми совуққа юпқа эканинг.

Ишдан қайтаман сен томон шошиб, Бу тилгиз кунларда нурар иродам. — Битта кам, дейсизми чиқишар йўлдан, Машинани тезроқ ҳайданг биродар.

Яна мен кеч қолдим, ўзимдан бурун, Ниҳоҳларим шошар сен турган ёққа. Хайдовчи сўкинар рулига уриб, Ҳозир қаролмайман яшил чироққа.

Бағримни тўлдир-чи, келдим полвоним, Бўйинимни куйдирар олов билагинг. Онандан ранжима, онангни тушун, Қўшдан тўкилган заррин бўлагинг.

Яна мен кеч қолдим, онангни тушун...

ТАШҚАРИДА ЁҒАР ҚОР... (Оқ шеър)

Ташқарида ёғар қор... Қалбингда баҳор... Урик гулин тангачалари... Кўқдан сочилган сочқилар Бошинг узра тўқилар, Минглаб, миллионлаб Орулар... оппоқ орулар...

Кафтнинг тутасан Қўлингга кўнади оппоқ муҳаббат Ва эриб кетади бир зумда Кафтнинг тафтидан... Изларини кўзга суртасан... Оппоқ қор — оппоқ муҳаббат...

Бахтли бўлолди у Бир он бўлса ҳам. Кайфият беролди бир муддат. Бир из колдиришга арзийди умри, Жисми житдеккина бўлса ҳам... Оппоқ қор парчаси — оппоқ кайфият...

Табиатнинг сурати сокин Тўзиб кетган фақат оқ капалаклар. Қувишиб, қувнашиб юз-у кўзингдан Ўпич олаётган оқ малакчалар.

Қисматлар бир хилда, тақдирлар ўхшаш, Оппоқ орулар-ла юраклар туташ...

ОТА

Фамлар дийдорингиз борар аритиб, Наодат тошлари қалбимни ёрар, Томчилаб оқмоқда юракдан соғинч. Меҳрингиз кўчаси кенгайиб борар.

Бардош синиклари санчилар дилга, Ота! Изтироблар улғайган эрмак, Хаста умидларим чиқолмас тилга, Тунлар тасалидан тўқийман эртак.

Ҳануз келолмайсиз, бормогим душвор, Ота! Меҳрингизга қонгим келади. Инжу денгизидан бағримда губор... Бу мунглиғ қисматдан тонгим келади.

Чўлдаги янтоқдан сизни хўп сурдим, Дилмида қолмайди йиллар бардош, Умрини дийдорга улашиб юрдим, Оҳ, ота! Соғинчим — кўнгил қардоши.

Дийдор... фамларимни аритиб юбор!

УФҚДА ҚУЁШМАС ЮРАК ПОРЛАЙДИ

Сўзинг юки билан юксалади рух, Йшонданг соч олар чалажон қадрим. Ўзлимга куч ташлайди андух, Соғинч уммониди тўлғонар дардим.

Музда томир отар менинг юрагим. Баҳор эркатойи бойчечак бўлиб. Кўнглимни бир соҳир ишққа белағум, Аллага интизор келинчак бўлиб.

Боладек бағрига чопиб бораман. Бир ёниқ, бир илқ дийдор чорлайди. Уфқига қуёшдек ботиб қоламан, Уфқда қуёшдек юрак порлайди.

Дилнавоз ҚҮЛДОШЕВА, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндори.

МУРОДБАХШ ЙИЛ КЕЛДИ ТАШРИФИ ЯНГРОҚ

Лаҳзалар ўтади бир-бирин қувиб, Яна соатлар ҳам қилмайди қарам. Вақт деган ботирнинг сирин яширин, Тўхтамас Ер-осмон ўтинганда ҳам.

Бирок Сен қаддингни кўтаргин, дўстим, Улғайган ёшингга кўрсатгин меҳр. Ўтган умрингни ҳам нишонла, токи — Янги йил эзгулик дебонасидир.

Биз умид қўшиғин куйлаймиз чўнон, Кумушранг кунларда саодат порлоқ. Соатлар бонг урар, тунлар чароғон, Муродбахш йил келар ташрифи янғроқ.

Янги йил — энг баланд марраларга йўл, Янги оруларга бешиқдир шаксиз. Ўйрақдаги лўппи юзли боладай, Ўртага истикбол сари очар юз.

Милён йилки, яшил либосда дуркун, Муаззам арчалар биллур тож кияр. Рангин ёғдулардай кўнар дилларга Қадрдон тилаклар, қадрдон ўйлар.

Қанча истак бўлса, тила мардона, Юксак манзилларга йўл солгин абад. Сен кутган, мен кутган, биз кутган бу йил Яшилликлар йили бўлғуси албат!

Бағрикенглик

“Мен уйга қайтдим, ўғлим!”

— Янги йил оstonасида турибману, ортда қолган йиллар кўз олдимда айланади. Озодликдан айро ўтган олти йил ўзимиз тўридаги менинг жойим ва болаларимнинг қалби бўш қолганини ҳис қилиб турдим. Ўғлим Абдулазиз ҳар Янги йилда Қорбободан совға эмас, менинг келишим-ни сўраганини эшитиб, ўзимни қаерга қўйишни билмай қолардим, — дейди Жамолиддин Саидахмедов.

Маҳкумликдаги одам учун оила бағрида бўлишдан ортиқ бахт, озодликдан ширин сўз йўқ дунёда. Давлатимиз раҳбарининг Бош Қомусимиз қабул қилинган йилнинг 28 йиллиги муносабати билан “Озодликдан маҳрум этиш жазосини ўтаётган, қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлган ва тузалаш йўлига қатъий ўтган бир гуруҳ шахсларни афв этиш тўғрисида”ги Фармонига асосан, Фарғона вилоятидан 5 нафар юртдошимиз муддатидан олдин озодликка чиқди, шунингдек, вилоятдан бўлган 4 нафар маҳкумларнинг жазо мuddатлари қисқартрилди.

Қўштепа тумани, «Соҳибкор» маҳалла фуқаролар йиғинида истиқомат қиловчи Жамолиддин Саидахмедов ҳам афв этилганлар қаторида оиласи бағрига қайтди. У таъкиқланган оқим гоёларини тарғиб қилгани учун 2015 йили 7 йил мuddатга озодликдан маҳрум қилинган эди. Бугун унинг орулури ушалди. Атрофида чопиб юрган набиралари ҳақида тўрт девор орасида яшаган пайтларда эшитган эди.

— Жазони ўташ давомида инсоннинг бахти оиласи бағрида хотиржам яшаш эканлигини тушундим. Туну кун хаёлим уларда бўлди. Болалар қандай ўқияпти, уларнинг қорни тўқ, усти бутми, касал бўлиб қолмадимкин, деб ҳаловатим бўлмади. Озодлик-

дан маҳрум бўлиш бу чегарасиз соғинч дегани экан. У сенга дунёнинг рангин, овқатнинг таъми, уйқунинг ҳаловатини унуттиради. Ҳар сафар уйдан хат келганида фарзандларимнинг омонлигини ўқиб, ўзимни овутирдим. Бу деворлар менга сабр сўзининг маъносини аналглатди. Виждонимнинг чорловини тингладим. Қизимнинг исмини айтиб уйғонган адоксиз кечаларда шукур қилишни ўғандим. Колониямиз раҳбари чақириб, афв этилганимни айтганида, ишонасизми, юрагим ўзимники бўлмай қолди. Ҳа, мени кечирдиши, менга ишонч, имкон беришиди. Ҳар доим оилам бағрига қайтсам, қолган умримни бой берилган имкониятлар ўрнини тўлдиршига сарфлайман, деб ният қилганман. Жамиятнинг тўлақонли аъзосига айланишни ўз олдимга мақсад қилиб қўйганман ва берилган имкониятдан оқилона фойдаланиб, билдирилган ишонч-ни ўзимнинг ҳалол меҳнатим билан оқлайман, — дейди Жамолиддин ака қувончдан намланган кўзларини яшириб.

Синовлар инсонга бардош ва қаноатдан сабоқ бериши рост. Маликаҳон ўтган йилларда фарзандларига суянчиқ, умр йўлдошига мададкор бўлди. Рўзгорнинг камини игналаб тўлдирди. У тиккан кўйлақларнинг донги Қўштепага ёйилган.

— Болаларимнинг “Дадам қачон келади?” деган саволларидан қочиб яша-

дим, — дейди Малика опа рўмолининг учи билан кўзларини сийпалаб. — Кечалари дарвозани қулфладимми, деб хавотир ичида қайта-қайта ташқарига мўралардим. Шукурки, бу афв оиланинг кўрғони, қуёшини бағримизга қайтарди.

Жамолиддин аканинг кўлида гулдек хунари бор. У тиклаган уйларнинг соҳиблари устанинг ҳақиқа ҳаммаша дуодалар. Қишлоққа қайтиб, икки ўғлини ёнига олган уста эшик, ром ясаш ишларини бошлаб юборди. Жамолиддин ака бу йилдан имтиёзли кредит олиб, мебель ишлаб чиқариш цехи очиб ва беш нафар маҳалла ёшларини иши билан таъминлашни мақсад қилган. Унинг бу мақсадини қўллаб-қувватлаш учун тумандаги тижорат халқимизга хос меҳр-мурувват, Унинг дадаси ёнида экан, кўнглига тўққан барча беғубор тилакларини рўбга чиқишига ишонади.

Дилшода ҲАЛИМЖОНОВА.

Футбол

ИЛҲОМ МҶМИНЖОНОВ «НЕФТЧИ» БИЛАН 4 ЙИЛЛИК ШАРТНОМА ИМЗОЛАДИ

Ўтган 2020 йил футбол мавсумида жамоа олдида қўйилган режа ва максдал қониқарсиз бўлиб чиққанлиги оқибатида «Нефтчи» футбол клуби бош мураббийи Абдусамед Дўрмонев эгаллаб турган лавозимдан озод этилган эди. Яқинда «Нефтчи» ПФК қароргоҳида Фарғона вилояти ҳокими Хайрулло Бозоров ташаббуси билан жамоанинг янги бош мураббийини таништирув маросими бўлиб ўтди.

Маросимда вилоят ҳокимининг спорт ва туризм масалалари бўйича маслаҳатчиси Хурид Аҳмедов ва «Нефтчи» клуби директори Зоҳиджон Гофуровлар иштирок этиб, Илҳом Мўминжонов «Нефтчи» жамоасининг бош мураббийи этиб тайинланганлиги ва 4 йиллик шартнома имзолаганини маълум қилди. Шундан кейин Илҳом Мўминжонов сўзга чиқиб,

бор кучи ва тажрибасини Фарғоналиклар ишонч-ни оқлаш ва жамоанинг Суперлигадаги иштироки ва салоҳиятини қайта тиклашга сарфлашни билдирди.

Уз навбатда клуб раҳбарияти Илҳом Мўминжоновга бошланаётган янги футбол мавсумида жамоани юксак марралар сари етаклашда улкан муваффақиятлар тилади.

Дониёр ЭРГАШЕВ.

Publication information including publisher details (Farg'ona Viloyati Hukimligi), contact information, and subscription rates.